

Sygn. akt **IX GC 276/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 16 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – st. Sekr. Sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: **(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W.**

przeciwko: **Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. kwotę 289.191,45 zł (dwieście osiemdziesiąt dziewięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt jeden złotych 45/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. kosztami procesu obciąża powódkę w 40,40% a pozwaną w 59,60% i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 17.228,74 zł.

SSO K. Krzymkowska

UZASADNIENIE

Powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **we W.** sformułował w pozwie z 16 marca 2016 żądanie zapłaty od pozwanego - Zakład (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **w G. na swoją rzecz** kwoty 485.253,45 zł z ustawowymi odsetkami od 30 stycznia 2016 do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że żądanie zapłaty należności głównej wynika z niezapłaconej części wynagrodzenia z umowy stron z 20.04.2015 na dostawę samochodu specjalistycznego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 980.310 zł brutto, a przedmiot umowy miał być dostarczony do siedziby pozwanego do 20 września 2015. W zawartej umowie strony przewidziały kary umowne w wysokości 0,5% wartości wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki w oddaniu przedmiotu umowy oraz karę umowną w wysokości 20% wynagrodzenia umownego za odstąpienie przez pozwanego od umowy z przyczyn zależnych od powoda.

W trakcie realizacji miały zajść zdarzenia, które uniemożliwiły powodowi jego realizację zadania w terminie. Pismem z 14.10.2015 powód zaproponował pozwanemu dostarczenie zastępczego pojazdu, a następnie zwrócił się o zmianę terminu wykonania umowy, na co pozwany nie wyraził zgody. Ostatecznie zamówiony pojazd został dostarczony 28 grudnia 2015.

Wobec nieuwzględnienia argumentacji powoda pozwany obciążył powoda karą umowną w wysokości 485.253,45 zł za 99 dni zwłoki i złożył oświadczenie o potrąceniu tej kwoty z wynagrodzeniem powoda.

Na wypadek nieuwzględnienia argumentacji powód wniósł o miarkowanie kary umownej, która stanowi 49,5% wynagrodzenia umownego. Marża powoda wyniosła 51.805 zł, co stanowi 6,5% wartości zamówienia netto. Pozwany nie poniósł mimo zwłoki żadnej szkody, a na opóźnienie miały wpływ czynniki niezależne od powoda.

Pozwany w swojej odpowiedzi na pozew zażądał oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu. Pozwany wskazał na opóźnienie wynoszące 99 dni w stosunku do terminu umownego, na naliczoną powodowi w związku z tym karę umowną oraz złożone powodowi w piśmie z 26.01.2016 oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności. Pozwany zakwestionował również rzekome przyczyny opóźnienia oraz wskazał na brak ich udowodnienia. Pozwany wskazał, że powód nie kwestionował nigdy terminu realizacji przedmiotu umowy wyznaczonego przez umowę na 5 miesięcy, a żaden z zaproponowanych przez powoda terminów nie został dotrzymany.

Z ostrożności procesowej pozwany zwrócił uwagę na konieczność uwzględnienia przy miarkowaniu kary umownej wysokości kary umownej za odstąpienie od umowy oraz zakwestionował roszczenie odsetkowe.

Na dalszym etapie procesu strony podtrzymywały swoje dotychczasowe, a wyżej opisane, stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalność gospodarczą w szczególności w zakresie produkcji pozostałych pojazdów samochodowych. Pozwany prowadzi działalności w szczególności w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r.pr. kserokopia odpisu aktualnego z rejestru KRS powoda (k. 32 i n.); informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru KRS pozwanego (k. 58 i n.).

20 kwietnia 2015 powód jako wykonawca oraz pozwany jako zamawiający zawarli umowę na dostawę samochodu specjalistycznego i przeprowadzenie w siedzibie zamawiającego szkolenia w zakresie jego obsługi, zgodnie z opisem zawartym w SIWZ oraz przedstawioną ofertą, które stanowiły integralną część umowy. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 980.310 zł brutto. Faktura miała być płatna przelewem w terminie 30 dni od potwierdzonego odbioru faktury. Podstawą wystawienia faktury miał być protokół odbioru przedmiotu umowy podpisany przez strony. Przedmiot umowy miał być dostarczony do siedziby pozwanego do 20 września 2015.

W zawartej umowie strony przewidziały kary umowne w wysokości 0,5% wartości wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki w oddaniu przedmiotu umowy oraz karę umowną w wysokości 20% wynagrodzenia umownego za odstąpienie przez zamawiającego od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r.pr. kserokopia umowy z 20.04.2015 (k. 29 i n.).

Zgodnie z SIWZ zamówienie było zamówieniem sektorowym i nie podlegało Prawu zamówień publicznych, a realizowane było na podstawie „Regulaminu udzielania zamówień na wykonanie usług, dostawę towarów i roboty budowlane” obowiązującego u pozwanego.

Zgodnie z §21 pkt 19 „Regulaminu udzielania zamówień na wykonanie usług, dostawę towarów i roboty budowlane” obowiązującego u pozwanego zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w SIWZ. Kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności termin wykonania zamówienia.

Termin wykonania zamówienia wynosił 5 miesięcy licząc od dnia podpisania umowy. Złożone oferty były oceniane przez zamawiającego przy zastosowaniu kryterium: cena brutto – 100%.

Wykonawca na etapie przetargowym nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń ani zapytań co do terminu realizacji ani kar umownych.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r.pr. kserokopia SIWZ (k. 99 i n.); kserokopia „Regulaminu udzielania zamówień na wykonanie usług, dostawę towarów i roboty budowlane” (k. 137 i n.); zeznania świadka H. K. (protokół el. z 13.07.2016).

Standardowy okres produkcji takiego samochodu to 6-8 miesięcy. Okres 5 miesięczny był terminem ambitnym, możliwym do zachowania przy zwiększeniu możliwości produkcyjnych powoda.

Dowód – zeznania świadka R. M. (protokół el. z 7.11.2016). zeznania świadka T. S. (protokół el. z 7.11.2016).

Pismem z 11.09.2015 powód poinformował pozwanego o opóźnieniu w realizacji umowy. Pismem z 14.10.2015 powód zaproponował pozwanemu dostarczenie zastępczego pojazdu, a następnie pismem z 29.10.2015 zwrócił się o zmianę terminu wykonania umowy do 15.12.2015, na co pozwany nie wyraził zgody. Pozwany miał 2 starsze pojazdy, z których korzystał w tamtym okresie. którymi. Potrzeby pozwanego w zakresie mycia i udrażniania kanałów w okresie przedłużonej realizacji umowy były zaspokojone. Pozwany nie miał żadnych strat z powodu opóźnienia w dostawie samochodu. Nowy samochód organizacyjnie miał zastąpić dwa stare pojazdy – to co dotychczas wykonywały 2 pojazdy miał wykonywać jeden.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r.pr. kserokopia ww. pism powoda (k. 23 i n.); zeznania za pozwanego D. S. (protokół el. z 7.11.2016); zeznania świadka H. K. (protokół el. z 13.07.2016), zeznania świadka R. M. (protokół el. z 7.11.2016).

W sierpniu 2015 panowały bardzo wysokie temperatury i ograniczona została produkcja energii przez (...); W zakładzie powoda doszło do uszkodzenia 3 obrabiarek na skutek wyładowań elektrycznych. Naprawy tego sprzętu trwały tydzień do półtora tygodnia.

W kwietniu 2015 doszło do awarii podstawowego urządzenia do wykonywania elementów pojazdu – wypalarki laserowej Mazak.

Producent podwozia S. do pojazdu dostarczanego przez powoda pozwanemu dostarczył nieprawidłową odsilnikową przystawkę mocy.

Dowód – raport serwisowy (k. 94), zeznania świadka R. M. (protokół el. z 7.11.2016), zeznania świadka T. S. (protokół el. z 7.11.2016).

Do wykonania przedmiotu umowy powód zużył materiały zakupione za łączną kwotę 330.987,53 zł, w tym m.in. pompę (...) wartości 58.501,92 zł netto, kompresor J. wartości 15.558,10 zł netto oraz sprzęgło pneumatyczne wartości 7.449,42 zł netto, a ponadto zakupił pojazd (...) za kwotę 282989,90 zł netto.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopia kalkulacji kosztów (k. 80), (...) (k. 81), rachunku nr (...) (k. 82), (...) (k. 83), faktury VAT nr (...) (k. 84); zeznania prezesa zarządu powodowej spółki (protokół el. z 7.11.2016).

Ostatecznie zamówiony pojazd został dostarczony 28 grudnia 2015 i tego dnia odebrany przez pozwanego z uwagami. Również decyzją Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego z 28 grudnia 2015 pojazd został dopuszczony do eksploatacji jednostkowo.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r.pr. kserokopia: protokołu zdawczo-odbiorczego z 28.12.2015 (k. 19 i n.), decyzji Dyrektora (...) z 28.12.2015 z załącznikiem (k. 14-18).

Z tytułu dostarczenia przedmiotu umowy stron powód wystawił pozwanemu w dniu 30.12.2015 fakturę Vat na kwotę 980/310 zł brutto płatną do 29.01.2016.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r.pr. kserokopia faktury VAT nr (...) (k. 20 i n.).

Wobec nieuwzględnienia argumentacji powoda co do przyczyn opóźnienia, pozwany obciążył powoda karą umowną w wysokości 485.253,45 zł za 99 dni zwłoki. Pismem datowanym na 26 stycznia 2016 złożył oświadczenie o potrąceniu tej kwoty z wynagrodzeniem powoda. Faktycznie pozwany zapłacił powodowi część wynagrodzenia z wystawionej faktury, pomniejszając o kwotę naliczonej kary umownej.

Zarząd powoda potraktował pismo z 26.01.2016 pozwanego jako zawierające oświadczenie o potrąceniu.

Bezsporne (por. k. 118), a nadto dowód - poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r.pr. kserokopia pisma powoda z 10.02.2016 (k. 8); pisma pozwanego z 26.01.2016 (k. 12); noty księgowej nr (...) z 4.01.2016 (k. 13).

Zamówienie było finansowane ze środków własnych pozwanej spółki. Zarząd podjął decyzję o naliczeniu kary umownej zgodnie z umową. Zarząd pozwanego nie chciał być posądzony o nadwyżenie tej umowy, ponieważ jego wydatki są kontrolowane przez radę nadzorczą i burmistrza,. W budżecie pozwanego były przewidziane pełne środki na wypłatę wynagrodzenia. Pozwany dysponuje cały czas tymi środkami.

Bezsporne, a nadto dowód – zeznania za pozwanego D. S. (protokół el. Z 7.11.2016).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie twierdzeń stron w zakresie niekwestionowanym przez stronę przeciwną, zeznań świadków, zeznań zarządu pozwanej oraz zebranych w aktach sprawy, wyżej wymienionych dokumentów prywatnych, urzędowych i ich kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocników procesowych stron. Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich moc dowodowa nie została przez żadną ze stron zakwestionowana. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte (art. 245 k.p.c.), a dokumenty urzędowe stanowiły dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Strony nie kwestionowały prawdziwości i wiarygodności przedłożonych dokumentów, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Zeznania świadka H. K. były dla Sądu wiarygodne, albowiem były zgodne z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym sprawy. Jednakże świadek podał odmiennie aniżeli świadkowie ze strony powodowej oraz przedstawiciele obu stron, że powód nie zgłaszał zastrzeżenia i zapytania co do terminu realizacji oraz kar umownych jednak żadnych tego typu pism nie przedstawiła. Wszak przedstawiciel pozwanego podał, że wniosek o obniżenie kary umownej odrzucił. W dodatku świadek R. M. wskazał, że powód pytał jedynie o karę umowną, a nie termin realizacji. Zatem pewne jest, że powód nawet na etapie przedumownym nie kwestionował terminu realizacji zamówienia, a jedynie wysokość kary umownej.

Zeznania świadka R. M. oraz T. S. były wiarygodne, albowiem były spójne z pozostałym materiałem dowodowym, wzajemnie zgodne, logiczne i konsekwentne. W tym kontekście również wiarygodne były zeznania D. D., który potwierdziły podawane przez świadków koszty produkcji zamówienia, marżę powoda oraz fakt zgłaszania uwag co do zaplanowanych przez pozwanego kar umownych.

Zeznania D. S. były z tych samych przyczyn co powyższe w pełni wiarygodne.

Sąd zważył co następuje:

W pierwszej kolejności należy ocenić skuteczność oświadczenia pozwanego złożonego przed procesem o potrąceniu kary umownej z wynagrodzenia należnego powodowi, albowiem dopiero od ważności formalnej tego oświadczenia zależeć będzie jego materialna skuteczność.

Oświadczenie pozwanego z 26.01.2016 jest niejednoznaczne, ale bezspornie to jedyne między stronami oświadczenie dotyczące potrącenia w tej sprawie. W ślad za tym oświadczeniem nastąpiło faktyczne pomniejszenie wypłaty wynagrodzenia powoda ujętego w fakturze Vat. Potrącenie następuje przez jednostronną czynność prawną jednego z wzajemnych wierzycieli. Skutkiem tej czynności jest wygaśnięcie wierzytelności obu stron do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), z chwilą kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 zd. II k.c. w zw. z art. 498 § 1 k.c.). Zauważyć trzeba, że pismo pozwanego nie ma tytułu, a w jego treści zaistniała niejednoznaczność orzeczeń czasownikowych zawartych w oświadczeniu. W pierwszym zdaniu: „oświadcza” (czas teraz.), następnie: „dokona potrącenia” (czas przyszły), „tym samym...wpłaci...” (czas przyszły) w zdaniu drugim będącym logiczną konsekwencją zdania pierwszego. Jednakże z uwagi na fakt, że pismo to nie było podpisane przez zawodowego pełnomocnika, a zarząd pozwanego należało w drodze wykładni dokonanej w oparciu o reguły z art. 65 § 1 k.c. uznać je za oświadczenie o potrąceniu, tym bardziej, że w jego wykonaniu doszło faktycznie do pomniejszenia wysokości wypłaconego wynagrodzenia. Zwłaszcza również, gdy było tak potraktowane przez powoda (por. k. 8 i oświadczenie członka zarządu na rozprawie).

Odnosnie terminu zapłaty faktury VAT powoda to zwrócić uwagę trzeba, że nie było kwestionowane przez strony, że zgodnie z §2 pkt 3 umowy stron termin ten miał wynosić 30 dni od potwierdzonego odbioru. Natomiast 30.01.2016 to dzień, od którego powód dochodził w procesie odsetki – tj. dzień następny po dniu płatności faktury (29.01.2016, zob. k. 20), będący jednocześnie 30+1-dniem od odbioru faktury. Okoliczność odbioru faktury na 30 dni przed dniem jej płatności widniejącym na fakturze (30 dni przed 29.01.2016) nie była kwestionowana (por. k. 130). Zatem termin zapłaty był zgodny z § 2 pkt 3 umowy stron. Z kolei wierzytelność pozwanego była wymagalna przed 26.01.2016, tj. w dniu 19.01.2016. Wszak nota z 4.01.2016 została doręczona 7.01.2016, a płatna była 18.01.2016 (por. k. 13), co również nie było kwestionowane. Zatem wierzytelność potrącającego była – zgodnie z poglądami prezentowanymi przez pozwanego i podzielanymi przez Sąd wymagalna i możliwa do potrącenia (por. wyrok SN z 12 października 2005, III CK 90/05). Nawet jeśli w dniu 27.01.2016 (wykazany dokumentami pocztowymi obu stron dzień odbioru oświadczenia o potrąceniu) nie była jeszcze wymagalna wierzytelność powoda z tytułu wynagrodzenia. W związku z powyższym oświadczenie o potrąceniu kary umownej było ważne i skutecznie złożone.

W tym kontekście należało rozważyć, czy powód jest w ogóle zobowiązany do zapłaty kary umownej. Wszak roszczenie powoda opierało się o zapłatę niesłusznie – w jego ocenie - naliczonej i potrąconej przez pozwanego kary umownej za zwłokę w dostarczeniu przedmiotu umowy. Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Bezspornie w zawartej umowie strony przewidziały karę umowną w wysokości 0,5% wartości wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki w oddaniu przedmiotu umowy oraz karę umowną w wysokości 20% wynagrodzenia umownego za odstąpienie przez zamawiającego od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy. Powód powoływał się w pozwie na szereg zdarzeń, które miały zajść już po zawarciu umowy, uniemożliwiających powodowi jej realizację w terminie. Pamiętać trzeba, że nie powód jako wykonawca nie byłby zobowiązany do zapłaty kary umownej, gdy szkoda powstała z przypadku (zdarzenia losowego), a tym bardziej z siły wyższej (por. wyrok SN z 11.01.2001, IV CKN 150/00, OSN 2001, nr 10, poz. 153, z glosą M. Kolasińskiego, „Państwo i Prawo” 2002, z. 7, s. 100 i n.). Niemniej z ustalonego postępowania dowodowego – w tym przede wszystkim dowodów zaoferowanych przez stronę powodową, na której ciążył obowiązek procesowy (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 zd. I k.p.c. i art 3 k.p.c.), nie wynika, aby przekroczenie umówionego terminu nastąpiło wyłącznie z przypadku lub z siły wyższej. Co prawda świadkowie strony powodowej zgodnie i wiarygodnie podali, że w sierpniu 2015 panowały bardzo wysokie temperatury i ograniczona była produkcja energii, doszło do uszkodzenia 3 obrabiarek spowodowanych wyładowania elektrycznymi. Jednakże powód jest profesjonalistą i decydując się na kontrakt winien brać pod uwagę możliwość opóźnienia produkcji wskutek np. braku dostawy energii do jego przedsiębiorstwa. W dzisiejszych czasach, wskutek oparcia krajowej gospodarki energetycznej głównie o węgiel oraz zauważalnych zmian klimatu powodujących wzrost

temperatur (fakty notoryjne), nie powinny zaskakiwać powoda przerwy lub spadek mocy energetycznej. Co istotne, w SIWZ wskazano, że wyłącznym czynnikiem rozstrzygającym konkurencyjność złożonych ofert jest cena, a nie np. termin realizacji zamówienia. Przeto, nic nie stało na przeszkodzie, aby powód zaproponował inny, dłuższy, termin realizacji zamówienia, a jego oferta, jako najkorzystniejsza i tak zostałaby wybrana.

Abstrahując już od braku odpowiedniego zabezpieczenia w zakładzie powoda, wskazać trzeba, że naprawy sprzętu powoda, który uległ awarii wskutek wyładowań atmosferycznych trwały - wedle zeznań świadków - tydzień do półtora tygodnia. Natomiast zwłoka powoda w oddaniu przedmiotu umowy w stosunku do terminu pierwotnie zakontraktowanego wynosiła 99 dni.

Nie jest argumentem uzasadniającym żądanie powoda, że doszło do awarii podstawowego urządzenia do wykonywania elementów pojazdu – wypalarki laserowej Mazak. Co prawda powód ten fakt wykazał, ale z zeznań świadków wynika, że doszło do tej awarii w kwietniu 2015, a zatem być może jeszcze przed zawarciem umowy z pozwanym. Okoliczność braku wykazania konkretnej daty tej awarii obciąża powoda. Niemniej, jeśli doszło do tego zdarzenia w kwietniu 2015 to jest w czasie zawierania umowy stron, to powód winien niezwłocznie domagać się zmiany terminu realizacji zamówienia, a przede wszystkim niezwłocznie zawiadomić zamawiającego o takim zdarzeniu oraz poradzić sobie organizacyjnie z tym problemem (co zresztą uczynił).

Nie znajduje aprobaty Sądu argument powoda świadczący, jego zdaniem o braku podstaw do naliczania kary umownej, że producent podwozia S. do pojazdu dostarczanego przez powoda pozwanemu dostarczył nieprawidłową odsilnikową przystawkę mocy. Wszak zgodnie z art. 474 k.c. dłużnik (tu: powód) odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza. Zatem wyłącznie powoda obciąża kontraktowo zaniechanie dostawy podwozia do pojazdu przygotowanego na zamówienie pozwanego.

Po dojściu do przekonania, że pozwany skutecznie złożył oświadczenie o potrąceniu, a powód co do zasady jest zobowiązany do zapłaty kary umownej, należało ocenić żądanie zmniejszenia (miarkowania) tej kary. Zgodnie z art. 484 § 2 k.c. jeżeli zobowiązanie jest w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Powód złożył wniosek o miarkowaniu kary w pozwie (bez sprecyzowania w jaki sposób), co jest dopuszczalne (por. wyrok SA w Warszawie z 18.01.2013, VI ACa 642/12).

Kwestia wykonania zobowiązania przez powoda w całości została należycie wykazana w toku postępowania dowodowego, z którego wynika, że powód ostatecznie – tj. 28.12.2015 dostarczył pozwanemu pojazd (por. k. 19) w całości, kompletny, bez wad. Okoliczności te jako niekwestionowane należy uznać za przyznane przez pozwanego (art. 230 k.p.c.). . Odnosząc się do kwestii wygórowania kary umownej, to Sąd uznał, że nie sposób porównywać naliczonej powodowi kary z poniesioną szkodą, albowiem przedstawiciele pozwanego przyznali, że żadnej szkody pozwany nie poniósł. Z ustalonego postępowania dowodowego wynika, że pozwany nie poniósł szkody – cały czas obsługiwał potrzeby społeczności lokalnej za pomocą dotychczasowego pojazdu (por. zeznania świadka H. K., D. S. ze strony pozwanego). Pozwany nie przedstawił żadnych twierdzeń co do wysokości szkody związanej z opóźnieniem dostawy, ani kalkulacji, toteż uznać należy, że takowych okoliczności nie było. Dodatkowo, powód proponował pozwanemu pojazd zastępczy, ale zamawiający go nie potrzebował (por. zeznania R. M.). Członek zarządu pozwanego przyznał, że powód został obciążony karą umowną ze względu na panującą w pozwanej spółce dyscyplinę finansów publicznych, a pozwany posiada środki w budżecie przewidziane na wypłatę pełnego wynagrodzenia.

Porównując naliczoną przez pozwanego karę do wartości zamówienia, wysokości wynagrodzenia powoda i wysokości jego marży Sąd zwrócił uwagę na rażąco wygórowaną dysproporcję. Powód zyskał na zamówieniu 51805 zł (por. zeznania R. M., D. D.). Zgodnie z §6 pkt 2 b oraz §6 pkt 2a umowy stron za odstąpienie od umowy każdorazowo kara umowna miała wynosić 20% wynagrodzenia umownego, tj. 196.062 zł. Powoda obciążono zaś rzeczywiście kwotą 485.253,45 zł, co oznacza, że różnica tych dwu kwot to 289.191,45 zł. Skoro maksymalną karą umowną należną za odstąpienie była wartość 20% wynagrodzenia umownego to przyjąć należy w okolicznościach sprawy, że jest to też

górną granicę kary umownej za zwłokę. Gdyby strona powodowa po powstaniu awarii i usterek (zasilania w zakładzie, obrabiarki, wypalarki laserowej, podwozia S. p280) mających wpływać na długość wykonania świadczenia, odstąpiła od umowy, to zapłaciłaby jedynie 196.062 zł.

Nie ulega jednak wątpliwości, że powód był w opóźnieniu 99-dniowym, a więc znacznie ponad termin wykonania przewidziany umową. Powód nie podał argumentów przemawiających za tezą, że nie mógł negocjować z pozwanym na etapie przedumownym terminu wykonania świadczenia. Przy czym przetarg nie odbywał się w trybie Prawa zamówień publicznych. Powód winien choćby zaproponować w swojej ofercie inny niż wynikający z zamówienia termin jego wykonania. Termin ten nie był brany pod uwagę przy ocenie ofert (por. k. 142v). Jedynym kryterium oceny ofert, zgodnie z SIWZ, była cena (por. k. 100). Sąd przyjął jednak, że zamiarkowaniu powinna ulec kara umowna, albowiem zobowiązanie zostało w całości wykonane, pozwany nie poniósł szkody, a wysokość kary umownej jest rażąco niewspółmierna do otrzymanego przez powoda wynagrodzenia i jego marży. W konsekwencji sąd uznał za zasadne znaczne zamiarkowanie kary umownej. Zasądzona w punkcie I sentencji wyroku kwota 289.191,45 zł to różnica 485.253,45 zł i 196.062 zł; jest to niespełna 60% należnego powodowi wynagrodzenia.

Co do należności odsetkowych to zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powód domagał się zasądzenia odsetek za opóźnienie od 30.01.2016, tj. dnia następnego po zapłacie faktury. Pozwany otrzymał fakturę, którą zgodnie z §2 pkt 3 umowy miał obowiązek opłacić w terminie 30 dni licząc od daty doręczenia, tj. do 29.01.2016. Odsetki za opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia z uwzględnieniem potrącenia zamiarkowanej kary umownej są należne od następnego dnia po dniu płatności faktury.

W pozostałym zakresie, ze względu na powyższe argumenty, Sąd oddalił powództwo jako bezzasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., rozdzielając je stosunkowo między stronami. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Powód wygrał spór w 59,60% - żądał kwoty 485.253,45 zł, a ostatecznie Sąd zasądził na jego rzecz kwotę 289.191,45 zł. Pozwany zatem wygrał spór w 40,40%. Suma kosztów poniesionych przez powoda wynosiła 38680 zł, a złożyły się na nią: opłata sądowa od pozwu w kwocie 24263 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 14400 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Z poniesionych przez powoda kosztów pozwany winien zwrócić powodowi 59,60%, tj. kwotę 23053,09 zł. Na poniesione przez pozwanego koszty procesu składały się: wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 14400 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Z poniesionych przez pozwanego kosztów powód winien zwrócić mu 40,40%, tj. kwotę 5824,47 zł. Po kompensacji powyższych kwot uznać należało, że pozwany winien zapłacić powodowi kwotę 17.228,74 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska